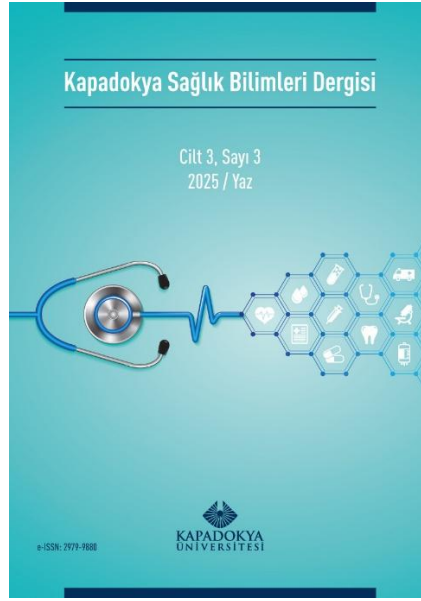

Cilt 3/ Sayı 3/ Ağustos 2025

Araştırma Makalesi

Mide Kanserine İlişkin Görüş ve Yaklaşım: Ürgüp Esnafları Üzerinde Tanımlayıcı Bir Çalışma

Meltem ÇELİK¹, Nermin AKBAYIR²

¹Öğr. Gör. Kapadokya Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Nevşehir, Türkiye. meltem.celik@kapadokya.edu.tr, ORCID: 0009-0001-4061-3296

²Öğr. Gör. Kapadokya Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Nevşehir, Türkiye. nermin.akbayir@kapadokya.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8524-9048

*Sorumlu yazar: meltem.celik@kapadokya.edu.tr

Çelik, M & Akbayır, N. (2025). Mide kanserine ilişkin görüş ve yaklaşım: ürgüp esnafları üzerinde tanımlayıcı bir çalışma. *Kapadokya Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 551-558. DOI: <https://doi.org/10.58241/ksbd.43>

Received/Gönderilme tarihi: 27.04.2025; Accepted/Kabul tarihi: 11. 08.2025; Publication/Yayın tarihi: 31.08.2025

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Perspectives and Approaches Regarding Gastric Cancer: A Descriptive Study Among Tradespeople in Ürgüp

Abstract

Objective: Gastric cancer is one of the most common cancer types and its incidence varies among countries. The mortality rate due to the disease is high, and well-known risk factors include dietary habits, male gender, and Helicobacter pylori infection. The incidence of the disease is positively correlated with age, and genetic and environmental factors increase the likelihood of its occurrence. The aim of this study is to evaluate opinions and attitudes towards gastric cancer. **Method:** In this study, information obtained from the Ürgüp District Chamber of Tradesmen and Craftsmen and/or the Ürgüp Chamber of Commerce indicated that 44 registered tradesmen were identified; however, the survey was administered only to 20 individuals aged 18 and above, residing in Ürgüp, who voluntarily agreed to participate in the study. The survey included questions about demographic information such as age, gender, and education level, as well as questions assessing opinions and attitudes towards gastric cancer. The numerical and percentage values of the responses were recorded. **Results:** Of the 20 participants, 14 were male (%70) and 6 were female (%30), with an average age of 37.5 ± 5.2 . The majority of participants had a high school education level, and the first association with cancer was death (%35). Participants who were aware that the diet for gastric cancer should be liquid-based indicated that the likelihood of having gastric cancer is higher in individuals aged 35-40 and above. 60% of participants stated that early diagnosis increases the chances of recovery from gastric cancer. **Conclusion:** In this study, opinions and attitudes regarding gastric cancer were evaluated, and most of the responses were consistent with the literature. We believe our study reflects the public's perspective on gastric cancer and will contribute to public health-related research.

Keywords: Disease, Gastric cancer, Public perspective.

Mide Kanserine İlişkin Görüş ve Yaklaşım: Ürgüp Esnafları Üzerinde Tanımlayıcı Bir Çalışma

Öz

Amaç: Günümüzde mide kanseri en sık görülen kanser türlerinden olup, görülme sıklığı ülkeler arasında çeşitlilik göstermektedir. Hastalığa bağlı ölümlerin oranı yüksek olup, beslenme alışkanlıkları, erkek cinsiyet ve Helicobacter pylori enfeksiyonu en yaygın bilinen risk faktörleri arasındadır. Yaş ile hastalığın görülme sıklığı doğru orantılı olup, genetik ve çevresel etmenlerin etkisi hastalığın görülme oranını artırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, dünyada en sık görülen kanser türlerinden biri olan mide kanserine ilişkin bireylerin görüş ve tutumlarını değerlendirmektir. **Yöntem:** Bu çalışmada Ürgüp İlçe Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve/veya Ürgüp Ticaret Odası'ndan edinilen bilgi üzerine 44 kayıtlı esnafa ulaşılmıştır, ancak Ürgüp'te ikamet eden 18 yaş ve üzeri çalışmaya gönüllü olarak katılım sağlayan 20 kişi üzerinde anket uygulanmıştır. Anketin içeriğinde katılımcıların yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyi gibi demografik bilgileri ile mide kanseri hakkındaki görüş ve tutumlarını değerlendiren sorulara yer verilmiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdelik değerleri yazılmıştır. **Bulgular:** Çalışmaya katılan 20 bireyin 14'ü (%70) erkek ve 6'sı (%30) kadın olmakla birlikte yaş ortalaması $37,5 \pm 5,2$ idi. Katılımcıların eğitim düzeyi lise ağırlıklı olup, kanser denince ilk akla gelen ifadenin ölüm olması ağırlıkta (%35) idi. Mide kanserinde beslenmenin sıvı ağırlıklı olması gerekliliğini bildiren katılımcılar, 35-40 yaş ve üzerinde mide kanseri olma ihtimalinin yüksek olduğunu belirttiler. Katılımcıların %60'ı erken teşhisle mide kanseri tedavisiyle iyileşme umidinin olduğunu belirttiler. **Sonuç:** Çalışmada mide kanseri hakkında görüş ve tutumların değerlendirilmesi yapılmış olup, verilen cevapların büyük bir kısmı literatür ile benzerlik göstermektedir. Çalışma sonuçlarının mide kanseri hakkında toplumun bakış açısını yansıtması ve halk sağlığına yönelik çalışmalara katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hastalık, Mide kanseri, Toplum bakış açısı.

GİRİŞ

Mide kanseri, küresel çapta yaygın olup, histopatolojik ile epidemiyolojik açıdan tüm dünya ülkelerinde değişiklik gösteren heterojen bir kanser çeşididir. 2020 Dünya Kanser İstatistikleri'nden edinilen bilgiye göre dünya genelinde en sık görülen kanserler arasında beşinci sırada olup, kansere bağlı ölümler arasında dördüncü sırada yer almaktadır. Aynı yılda bir milyonu aşkın yeni tanı tespit edilmiş ve GLOBOCAN tahminlerine göre yaklaşık 800.000 vakanın mide kanseri sebebiyle hayatını kaybettiği belirtilmiştir (Ilic & Ilic, 2022). Risk faktörleri arasında en yaygın bilinenlerden *Helicobacter pylori* enfeksiyonu, yaş, yüksek tuz alımı ile meyve ve sebzeden fakir diyetler yer alır (Açıkgöz vd., 2011). Mide kanseri genç popülasyonda yaygın olmamakla birlikte hastalığın ortalama yaşı 70'tir ancak olguların %10 kadarı 45 yaş ve altında iken tespit edilmektedir (Aksu & Yaylın, 2024). Olguların %90'ından fazlası sporadiktir, vakaların %10'unda ailevi kümelenme görülür ve %1-3'ü kalıtsal kanser sendromlarından kaynaklanır. Hastalığın önlenmesi halk sağlığı açısından önemli bir sorundur ve kesin, mini-invaziv tedavi sunmak ve sağ kalımı artırmak için erken lezyonların teşhisi esastır. (Alacalı, 2012). Literatürde birçok kanser türü ile ilgili çalışmalar bulunmakla birlikte daha çok hastalığı geçiren bireyler üzerinde çalışılmıştır ve mide kanserine güncel olarak toplumsal bakış açısını yansıtan bir yayın bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı, toplumun mide kanseri ile ilgili görüş ve tutumlarını değerlendirmek ve bu verileri tanımlayıcı bir şekilde sunmaktır.

MATERYAL VE METOD

Araştırmanın Tipi ve Amacı

Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte olan bu çalışma ile halkın mide kanseri üzerine görüş ve tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anket ile bireylerle yüz yüze bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırma-Ürgüp ilçe merkezinde ikamet eden ve Ürgüp İlçe Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve/veya Ürgüp Ticaret Odası'ndan edinilen bilgi üzerine kayıtlı 44 esnafa ulaşılmış olup araştırmaya katılmaya gönüllü olan 20 birey üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya dahil olma kriterleri olarak katılımcıların Ürgüp İlçe Merkezi Esnaf Sanatkarları ve/veya Ürgüp Ticaret Odası'na kayıtlı olması, araştırmaya katılmaya gönüllü olması, 18 yaş ve üzerinde olması, okuma-yazma yetkinliğinin olması, iletişim dilinin Türkçe olması olarak belirlenmiştir.

Uygulama

2025 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilen araştırmada veri toplamaya başlamadan önce Kapadokya Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır. Katılımcılardan Bilgilendirme ve Gönüllü Olur Formu ile Gönüllü katılım onayı alındıktan sonra araştırmacılar tarafından literatür eşliğinde hazırlanan anket formu yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları ve Özellikleri

Katılımcıların mide kanseri hakkındaki görüşlerini değerlendirmek için araştırmacılar tarafından hazırlanan yaş ve cinsiyet bilgilerini içeren sosyodemografik sorular ve “Kanser denince aklınıza ne geliyor?”, “Sizce Mide Kanseri kaç yaşlarında görülür?”, “Sizce mide kanserinin tedavisi mümkün mü?” gibi katılımcıların mide kanseri hakkındaki görüşlerini ortaya koyan sorular yer almaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmada veri analizinde sayı ve yüzdeliklerin tanımlanması ile yapılmıştır. Veriler katılımcıların demografik özellikleri ile hastalığa ilişkin görüşlerin analizinde yüzdelik ortalama ve sayı değerleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine ilişkin sürekli veriler ortalama ve standart sapma, kategorik değişkenler ile hastalığa ilişkin görüşler frekans ve yüzde (%) analizi ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya dahil edilen 20 katılımcının yaş ortalaması $37,5 \pm 5,2$ olup katılımcıların %30'u kadın, %70'i erkekti. 18-30 yaş grubunda yer alan erkek katılımcıların oranı %42,9 iken, kadın katılımcıların oranı %66,6 idi (Tablo 1).

Tablo 1. Araştırma Grubunun Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Yüzde Dağılımı

Cinsiyet	Yaş Grubu	n (%)
Erkek	18-30	6 (42,9)
	31-45	4 (8,6)
	46-60	3 (21,4)
	61-75	1 (7,1)
	Toplam	14 (70)
Kadın	18-30	4 (66,6)
	31-45	1 (16,7)
	46-60	1 (16,7)
	Toplam	6 (30,0)

Katılımcıların %45'i lise mezuniyet derecesine sahipti (Tablo 2). Örneklemin %35'i kanser denilince akla ilk gelen ifadenin ölüm olduğunu ilettiler. Mide kanserinde kişinin nasıl beslenmesi gerektiği sorusuna katılımcıların %30'u sıvı ağırlıklı beslenmenin yararlı olacağını ifade etti. Katılımcıların %40'ı mide kanserinin en yaygın belirtisinin mide ağrısı olabileceğini (%40) ve mide kanserinin en sık 35 yaş ve üzeri (%20) ile 45 yaş ve üzeri (%20) görüleceğini ifade ettiler. Etrafında mide kanseri öyküsü olan katılımcılar %15 kadardı.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Eğitim Düzeyine Göre Yüzde Dağılımı

Eğitim Seviyesi	Sayı (%)
İlköğretim	3 (15,0)
Lise	9 (45,0)
Önlisans	3 (15,0)
Lisans	5 (25,0)

Katılımcıların %10'unun devam eden çeşitli mide sorunları vardı. Mide kanserinin erken teşhis ile iyileşme umuduna katılımcıların %60'ı inanırken %40'i kesinlikle iyileşme ümidi olmayacağını belirtti (Tablo 3).

Tablo 3. Araştırma Grubunun Mide Kanserine İlişkin Görüş ve Tutumlarının Yüzde Dağılımı

Kanser denilince aklınıza ne geliyor?	Sayı (%)
Ölüm	7 (35,0)
Hastalık	5 (25,0)
Ağır hastalık	4 (20,0)
Tedavisi olmayan hastalık	1 (5,0)
Halsizlik	2 (10,0)
Ağrı	1 (5,0)
Karın ağrısı	1 (5,0)
Sizce mide kanserinde nasıl beslenilmeli?	Sayı (%)
Hafif gıdalar tercih edilmeli	2 (10,0)
Sıvı ağırlıklı beslenilmeli	6 (30,0)
Uygun diyetle beslenilmeli	2 (10,0)
Sebze ağırlıklı beslenilmeli	2 (10,0)
Sağlıklı ve dengeli beslenilmeli	1 (5,0)
Doktor önerisine uyulmalı	1 (5,0)

Diyetisyen önerisine uyulmalı	1 (5,0)
Hazır gıdalardan uzak durulmalı	1 (5,0)
Tuz ve baharattan uzak durulmalı	1 (5,0)
Az ve sık beslenilmeli	2 (10,0)
Az yağlı besinler tercih edilmeli	1 (5,0)
Sizce mide kanserinin belirtileri nelerdir?	Sayı (%)
Kanlı kusma	2 (10,0)
Mide yanması	4 (20,0)
Yorgunluk, bağırsak sorunları	2 (10,0)
Şişkinlik, hazımsızlık, reflü	2 (10,0)
Kilo kaybı	2 (10,0)
Mide ağrısı	8 (40,0)
Sizce mide kanseri kaç yaşlarında görülür?	Sayı (%)
Her yaşta	2 (10,0)
20 yaş ve üzeri	1 (5,0)
30 yaş ve üzeri	3 (15,0)
33 yaş ve üzeri	1 (5,0)
35 yaş ve üzeri	4 (20,0)
40 yaş ve üzeri	4 (20,0)
45 yaş ve üzeri	1 (5,0)
50 yaş ve üzeri	2 (10,0)
55 yaş ve üzeri	2 (10,0)
Etrafınızda hiç mide kanseri olan biri var mı?	Sayı (%)
Var	3 (15,0)
Yok	17 (85,0)
Sürekli devam eden bir mide rahatsızlığınız var mı?	Sayı (%)
Var	2 (10,0)
Yok	18 (90,0)
Sizce mide kanserinin tedavisi mümkün mü?	Sayı (%)
Kesinlikle mümkün değil	8 (40,0)
Erken teşhisle mümkün	12 (60,0)

TARTIŞMA

Kanser günümüzde yaygınlığı ile öldürücülüğünün yüksek olması nedeniyle önemli bir halk sağlığı sorunudur (Avcı, 2007). 2018-2022 ölüm oranlarına göre yılda her 100000 erkek ve kadından 146'sı kanser nedeniyle hayatını kaybetmektedir (Cancer Statistics, 2025). Kanser ölüm haritalandırma çalışmalarından edinilen bilgiye göre ölüm oranları haritalarının kanser hastalığı üstünde yoğunlaştığı görülmektedir (Conti vd., 2023). Kanser farkındalığını belirlemeye yönelik ülkemizde bazı kanserler hakkında bilgi, tutum ve davranış belirleme çalışmaları yapılmıştır (Dişçigil vd., 2007; Ön, 2018).

Araştırmamızda katılımcılar mide kanserinin kendilerine ölümü hatırlattığını belirtmiş ve neredeyse tedavisinin mümkün olmadığını düşündüklerini belirtmişlerdir. Onkoloji hastalarının bilgi düzeyinin incelendiği bir araştırmada katılımcıların yaklaşık yarısı hastalığın tedavi edilebilir olduğunu belirtmiştir (Seçginli & Nahcivan, 2006). Buradan tedavi görüp iyileşmenin bu görüşü değiştirdiği öngörülebilir. Zira katılımcılarımızın büyük çoğunluğu yakınlarında mide kanseri olmadığını belirtmiştir ki tedavi görüp iyileşen vakalara şahit olmamaları bu görüşün oluşmasını beslemiş olabilir.

Mide kanserinde beslenme alışkanlığına yaklaşım ise sıvı ağırlıklı ve dengeli veya az yeme alışkanlığı edinilmesi yönünde olmuştur. Diyetle alınan posa içeriği yüksek besinlerin kolorektal, meme, prostat ve over kanserleri riskini azalttığı; sebze ve meyve açısından zengin beslenme biçimlerinin ise ağız, orofarinks, larenks, özofagus, mide, kolorektal, prostat ve meme gibi çeşitli kanser türlerine karşı koruyucu etkiler sağladığı bilimsel çalışmalarla ortaya konmuştur (Ünalan vd., 2005; World Cancer Report, 2008; Smyth vd., 2020).

Kadınların yaşam tarzı ve alışkanlıklarının kanser hastalığı üzerindeki etkilerine dair bilgi ve tutumlarını belirlemek için yapılan bir çalışmada kadınların yaklaşık üçte biri, günlük olarak beş porsiyon meyve ve sebze tükettiklerini ifade etmiştir. Katılımcıların büyük bölümünün sebze ağırlıklı bir diyet tercih etmesi ve yüksek yağlı, kalorili ve hayvansal kaynaklı besinleri tüketenlerin oranının düşük olması, olumlu bir sonuç olarak değerlendirilmektedir (World Cancer Research Fund, 2007). Bu yaklaşım tarzının bizim çalışmamızla ortak görüşler içerdiği görülmektedir. Yaşam tarzı ve beslenme alışkanlıkları hakkında bilgilere kolay ulaşılabilir olması ve sosyal desteğin rolü bu sonuçlarda etkili olmuş olabilir. Son yarım yüzyılda dünya genelinde mide kanseri insidansı ve bu kansere bağlı mortalite oranlarında belirgin bir azalma kaydedilmiştir. Sonuç olarak, tedavi alanındaki ilerlemelerden ziyade, yaşam koşullarının iyileşmesi ile taze meyve ve sebze tüketiminin artmasına bağlı olduğu düşünülmektedir (Zaorsky, 2017).

Mide kanserinin yaş ile ilişkisine bakıldığında katılımcıların çoğunluğunun 35 ve 40 yaş üzerinde olmanın risk faktörü olabileceği yönünde düşündükleri gözlenmiştir. Erken evre mide kanseri genellikle belirti vermez ve ileri evreye ilerlemesi yaklaşık 44 ay sürmektedir. Mide kanseri insidansı, özellikle 40 yaş sonrasında artış göstermektedir. Asya ülkelerinde yapılan birçok çalışma, kolorektal kanserlerde olduğu gibi mide kanseri taramaları için de belirli bir yaş eşiği önermektedir. Bu bağlamda, mide kanseri için taramalara başlanması tavsiye edilen yaş aralığı 40-45 yaş olarak belirlenmiştir. Japonya ve Kore gibi yüksek riskli bölgelerde, çalışma grupları 40 yaş üzerindeki bireylerde düzenli taramaları önermektedir. Bu nedenle, her ülkeye özgü yaş eşiğinin belirlenebilmesi amacıyla yerel epidemiyolojik çalışmaların yürütülmesi büyük önem taşımaktadır. Ülkemizdeki çalışma verileri incelendiğinde, mide kanserinin en sık 55-57 yaş aralığında görüldüğü belirlenmiştir (Zaorsky, 2017). Bu doğrultuda, bir mide kanseri tarama programı oluşturulacaksa, taramalara 45 yaşında başlanmasının ve taramanın endoskopik yöntemle gerçekleştirilmesinin en rasyonel yaklaşım olacağı düşünülmektedir.

Mide kanserine ilişkin semptomlar çoğunlukla hastalığın ileri evrelerinde ortaya çıkmakta olup, bu durum tümörün erken evrede tanısını güçleştirmektedir. Japonya'da erken evre mide kanseri insidansının yüksek olması, sistematik olarak uygulanan periyodik endoskopik tarama programlarının etkinliğine atfedilmektedir (Zaorsky, 2017). Mide adenokarsinomları, genellikle hastalığın ileri evrelerinde teşhis edilmekte ve bu nedenle hastaların sağ kalım oranları oldukça düşük kalmaktadır. Erken tanı imkanlarının sınırlı olması, bu tür tümörlerin daha geç evrelerde tespit edilmesine yol açmakta ve dolayısıyla tedaviye yanıt oranlarını olumsuz etkilemektedir (Coşkun vd., 2022). Ancak çalışmamızda katılımcıların çoğunluğu erken tanının mide kanserini önleyeceği görüşünü savunmuştur. Bu bilgi toplumda yaygın görülen diğer kanser türlerinde olabileceği için doğru bilgiyi genelleme davranışı sergilemiş olabilirler.

Araştırmanın sınırlılıkları

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma sadece Ürgüp İlçe merkezindeki esnafların oluşturduğu küçük bir grup ile yapılmıştır. Benzer çalışmaların bölgedeki diğer meslek mensuplarının da dahil edildiği daha geniş örneklem grupları üzerinde yapılması önerilir. Ayrıca katılımcıların farklı sosyodemografik özellikleri ile görüşleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkaran çalışmaların literatüre kazandırılması önerilmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, farklı yaş grubu ve cinsiyetteki Ürgüp ilçe esnaflarının mide kanseriyle ilgili tutumlarını ve bakış açılarını yansıtmaktadır. Mide kanseri ciddi bir sağlık sorunu olarak görülmekle birlikte hastalığa karşı kaygı düzeyinin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Halk sağlığı adına mide kanserinde tarama ve erken tanı testlerinin önemini vurgulayan araştırmalar ile hizmetlerin yaygınlaştırılması önerilmektedir. Çalışmamızın mide kanseri üzerinde toplumun bakış açısını yansıtan araştırmalara katkı sağlayacağı düşüncesindeyiz.

Teşekkür: İrem TAŞAR ve Arda Egemen YILDIRIM’a teşekkürlerimizi sunarız.

Finansman: Yok.

Çıkar çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Etik boyut: Tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmış olup çalışmamız Kapadokya Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurul’un 08.05.2025 tarih, E-64577500-050.99-109814 sayılı etik izni ile yapılmıştır. Bu çalışma 22-23 Ağustos 2025 tarihinde II. Uluslararası Kapadokya Sağlık ve Yaşam Kongresi (UKSAY)’da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Yazar Katkıları: Fikir ve tasarım: MÇ, NE, Veri toplama: MÇ, NE; Veri analizi ve yorumlama: MÇ, NE; Makale yazımı: MÇ, NE; Eleştirel inceleme: MÇ, NE.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, A., Çehreli, R., & Ellidokuz, H. (2011). Kadınların kanser konusunda bilgi ve tutumları ile erken tanı yöntemlerine yönelik davranışları. *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(3), 145–154.

Aksu, A., & Yaylım, İ. (2024). Galektinler ve mide kanseri. *Journal of Medical Sciences*, 5(1), 8–15.

Alacalı, M. (2012). Gastric cancer, screening and prevention methods. *Ankara Medical Journal*, 12(4), 195–198.

Avcı, İ. A. (2007). The health beliefs relating to mammography of midwives and nurses. *Meme Sağlığı Dergisi*, 3(2), 4–8.

Cancer Statistics. (2025). *National Cancer Institute*. <https://www.cancer.gov/about-cancer/understanding/statistics>

Conti, C. B., Agnesi, S., Scaravaglio, M., Masseria, P., Dinelli, M. E., Oldani, M., et al. (2023). Early gastric cancer: Update on prevention, diagnosis and treatment. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), 2149. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032149>

Coşkun, A.C., Sargın, Z. G. & Ceylan G. (2022). Mide adenokarsinomlu hastalarda genel sağkalımı etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi - Tek merkez deneyimi. *Eskisehir Medical Journal*, 3(3), 297-302. <https://doi.org/10.48176/esmj.2022.89>

Dişçigil, G., Şensoy, N., Tekin, N., & Söylemez, A. (2007). Meme sağlığı: Ege Bölgesinde yaşayan bir grup kadının bilgi, davranış ve uygulamaları. *Marmara Medical Journal*, 20(1), 29–36.

Ilic, M., & Ilic, I. (2022). Epidemiology of stomach cancer. *World journal of gastroenterology*, 28(12), 1187–1203. <https://doi.org/10.3748/wjg.v28.i12.1187>

Ön, S. (2018). *Tıbbi onkoloji polikliniğine başvuran yeni tanı kanser hastalarının hastalıkları hakkında bilgi ve farkındalık düzeyi değerlendirilmesi* [Uzmanlık tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Seçginli, S., & Nahcivan, N. O. (2006). Factors associated with breast cancer screening behaviours in a sample of Turkish women: A questionnaire survey. *International Journal of Nursing Studies*, 43(2), 161–171. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2005.02.004>

Smyth, E. C., Nilsson, M., Grabsch, H. I., et al. (2020). Gastric cancer. *The Lancet*, 396(10251), 635–648. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)31288-5](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)31288-5)

Ünalan, P., Baş, G., Atalay, A., Kasapbaş, T., & Uzuner, A. (2005). Marmara Üniversitesi kadın doğum polikliniğine başvuranların pap smear konusundaki bilgileri ve test sonuçları. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*, 36(4), 147–151. <https://doi.org/10.16948/zktb.23446>

World Cancer Report. (2008). In P. Boyle & B. Levin (Eds.), *World Health Organization / International Agency for Research on Cancer*. Lyon.

World Cancer Research Fund / American Institute for Cancer Research. (2007). *Food, nutrition, physical activity and the prevention of cancer: A global perspective*. Washington, DC: AIRC.

Zaorsky, N. G., Churilla, T. M., Egleston, B. L., et al. (2017). Causes of death among cancer patients. *Annals of Oncology*, 28(2), 400–407. <https://doi.org/10.1093/annonc/mdw604>